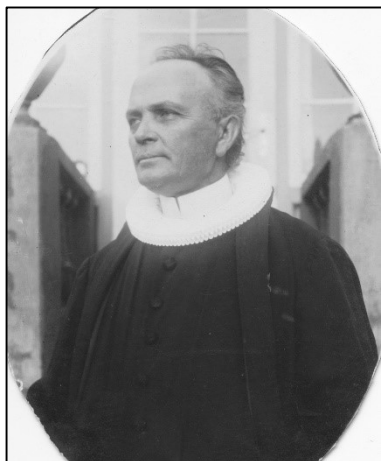

Paulus Kiilerich - med det lyse syn på kristendom og liv

Paulus Kiilerich

Paulus Kiilerich (f. 1876, d. 1956) var sognepræst i Øster Hornum og Godthåb fra 1914 til 1947. Efter pensioneringen i 1947 flyttede Paulus Kiilerich og hustru Maren Kiilerich fra præstegården i Øster Hornum til en stor ejendom på Skovbakken i Aalborg, "en hel præstegård" både hvad angik bygninger og omgivelser, hvor der også var god plads til den yngre del af familien, når de kom på besøg.

I 1951 fortalte han om sit syn på præstegerning, tro, frihed, tvang, menighed og kirke. Hvad han fortalte kan læses her i let forkortet og bearbejdet version, nedskrevet af Niels Nørgaard Nielsen.

Paulus og Maren Kiilerich
ca. 1912

Jeg har altid i min kirkebøn bedt "Kom lysets ånd, og led os, så vi på klarheds veje gå, så aldrig vi fra troens grund et hårsbred viger nogen stund". Dette var alvor for mig, og Gud har hørt min bøn og givet klarhed i troen, så forstanden mere og mere er gået bort fra at være anklager og gået over til at være forsvarer. "Når hjertet med varme om navnet slår arme, vor frelser vi tage i favn".

Øster Hornum Kirke før 1938

Som overskrift for hele min præstegerning passer Bjørnstjerne Bjørnsons ord: "Jeg kører frem gennem strålefyrd i søndagsstilhed med klokkelyd". Det har været vidunderligt dejligt at være præst. Jeg har været glad ved at føle, at præsten i kraft af sin stilling er anset. Selvfølgelig er vi præster også nogle sølle skravl, og når man alligevel stiller os op på piedestalen, så må det være fordi, at ligesom præstekjolen har fremhævet præstens stilling, sådan har Herren ved sit budskab, som han har givet præsten at bringe til alle, svøbt en kåbe om ham, så han ledes og drages af det rene til at stræbe efter renheden. Det er den skønneste gerning på jord, Gud kan give et menneske.

Øster Hornum Kirke før 1938

Selv om søndagen har været arbejdsdag for mig, har den været dagen over alle dage. Det var min far, der lærte os at gøre søndagen til en festdag. Så længe virker det altså, hvad man får i barndommen. Min far var lærer i Aulum og Hodsager. Vi var tretten børn, tolv drenge og en pige, men der var temmelig stort landbrug til, så vi kunne være beskæftiget. Det værste var, når vi skulle gøre pigearbejde.

Præstegårdshaven med sø og børn i båd

Det var Grundtvigs vers, jeg begyndte med. Det betyder, at det er i den retning, jeg har hjemme, ja. Men det betyder ikke, at der har været noget modsætningsforhold i sognet. Jeg har heldigvis haft et venligt forhold til de forskellige retninger - efterhånden mere og mere.

Mejeri, kirke og præstegård ved den tid, Paulus Küllerich kom til Øster Hornum

Det, der for mig er det store i grundtvigianismen, er friheden. Dåbsordet, som spillede så stor rolle for Grundtvig, og som han mente stammede fra Jesus selv, har ikke haft den betydning for mig, og heller ikke trosbekendelsen, som ellers er så vigtig i grundtvigianismen. Det er vel fordi jeg er blevet overfodret med det som barn. Min far brugte trosbekendelsen så ofte, sikkert ud fra den bedste mening og overbevisning, men for vi små, der ikke havde den rette baggrund, virkede det som vaccine. Derfor synes jeg, vi må passe på ikke at påtvinge andre vore synspunkter, så den frihed, Grundtvig har kaldt frem, ikke går fløjten.

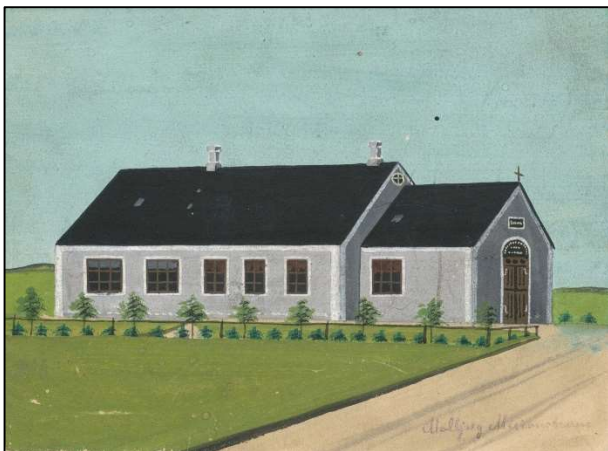
Øster Hornum Præstegård fra gårdsiden

Men der er steder, hvor det kniber endnu. Også indenfor de religiøse retninger. Jeg finder det rædselsfuldt, at man vil gøre mennesker til slaver af en eller anden overbevisning. Vi er ikke skabt til at være sølle slaver, men til frie mennesker, og vi har ingen ret til at kræve, at andre mennesker accepterer vor mening. Selv om det er vantro for dig, kan det godt være tro for mig.

Øster Hornum Præstegård fra havesiden

Menneskers overbevisning er ikke noget, jeg skal ordne, lige som en håndværker former sit arbejde efter en bestemt læst. Det er ikke os, der bestemmer vejen til himlen. Lige så mange mennesker, der er på jorden, lige så mange er der plads til, og jeg tror, der er plads til lige så mange i himlen, og at der er en vej til himlen for os alle, selv om jeg går min egen vej.

Molbjerg Missionshus, hvor Indre Mission holdt til

Det hævdes, at der ikke er så stor tilslutning til den grundtvigianske retning blandt ungdommen fordi Indre Mission har tilegnet sig KFUM. Jeg tror nu ikke, det bunder så dybt for ungdommen. Man kan ikke vente, at de skal have en færdig mening om de ting. Det hænger vel sammen med Indre Missions større udadvendte aktivitet. Mit synspunkt er, at selve det at organisere de unge i foreninger med medlemsnummer og det hele, skaber et skel mellem dem, der er med, og dem der er uden for. Et skel, der kan undgås, fordi man lige så godt kan samles uden foreninger. Jeg har altid været bange for at lægge bånd og har glædet mig over frihed under ansvar, og hver må afgøre med sig selv, hvad der for ham er frihed og tvang.

Galtrup Højskole

Jeg har ikke altid været præst. Jeg købte først Galtrup Højskole på Mors og var der i tre år samtidig med, at jeg var kirkesanger. Det var også et meget interessant og morsomt arbejde, men det var nu præst, jeg ville være. Jeg havde tvunget mig selv hele vejen under læsningen.

Jetsmark Kirke, der er kendt for sine unikke kalkmalerier

Så blev jeg kaldskapellan i Jetsmark og var der i tre år, indtil jeg kom til Øster Hornum.

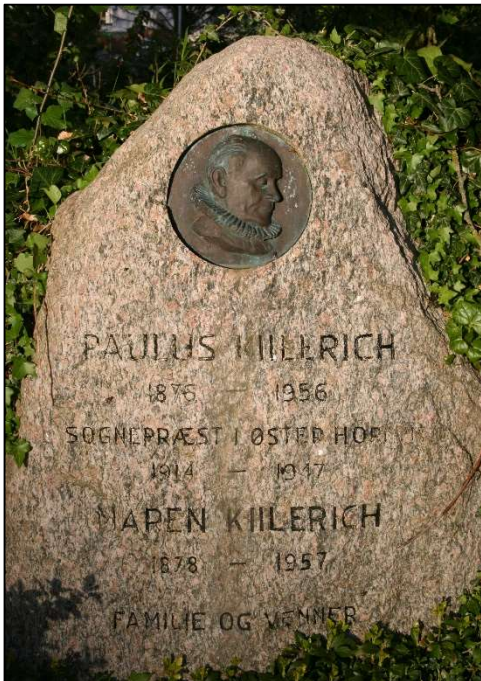
Samtidig drev vi præstegårdens jord. Den lå imidlertid meget ubekvem og blev derfor udstykket, og så købte vi en anden gård. Så kunne børnene blive beskæftiget. Desværre har det ført til, at begge sønnerne er blevet landmænd. Desværre - ja, det er jo et slid, men så er der selvfølgelig andre fordele.

Maren og Paulus Kiilerich ved deres guldbryllup i 1951

Men hvor var det en skøn tid i Øster Hornum og Godthåb. Det er nu nogle dejlige mennesker. Navnlig er det en fornøjelse at se, hvorledes Godthåb har udviklet sig, efter at byen er blevet samlet i et sogn, og beboerne har fået bedre og bedre forhold.

Samtidig er der forsvundet en hel del splid og spektakel. Og jeg kan nu bedst lide, når folk kan forliges.

Gravstenen på Øster Hornum Kirkegård

Efter pensioneringen i 1947 flyttede Maren og Paulus Kiilerich til Skovbakken i Aalborg.

Paulus Kiilerich døde 1956, Maren Kiilerich i 1957.

De blev begravet på Øster Hornum Kirkegård.

Gravstenen er fredet.